

Tekst 1

- Regel 471 Τὰ δ' ὄργι'
- 1p 1 Beschrijf het verband dat volgens Aristoteles bestaat tussen de verering van Dionysus en het ontstaan van de Griekse tragedie. Baseer je antwoord op de achtergronden bij de teksten die je voor dit examen gelezen hebt. Gebruik bij voorkeur niet meer dan 25 woorden.
- Regel 472 ἀβακχεύτοισιν
- 1p 2 Citeer uit het vervolg (t/m regel 475 θέλω) het Griekse tekstelement dat een inhoudelijke tegenstelling vormt met ἀβακχεύτοισιν.
- Regel 472 Ἄρρητ' t/m βροτῶν
- Deze uitspraak dient in dit verband opgevat te worden als een van de twee premissen van een syllogisme. Dit syllogisme wordt in de tekst niet volledig uitgedrukt.
- 1p 3 Noteer in eigen woorden het volledige syllogisme.
- Regel 474 ἔστι δ' ἄξι' εἰδέναι
- 1p 4 Deze woorden worden door Pentheus opgevat als
- A eerbiedig.
 - B provocerend.
 - C verklarend.
 - D verontschuldigend.
- Regel 478 Ὅποῖος ἦθελ'
- 1p 5 Noteer uit de *Bacchae* een voorbeeld van de eigenschap waarnaar met deze woorden wordt verwezen.
- Regel 481-490 Ἦλθεσ t/m θεόν
- In *Ab Urbe Condita* van de Romeinse schrijver Livius wordt verteld over de Bacchanalia in Rome:
- Vanaf het moment dat de rituelen gemeenschappelijk waren, mannen zich onder de vrouwen hadden gemengd en de vrijheid die de nacht bood, erbij was gekomen, was daar geen misdaad, geen schanddaad achterwege gebleven.
- In de regels 481-490 (Ἦλθεσ t/m θεόν) wordt een vergelijkbare verdachtmaking gesuggereerd.
- 1p 6 Noteer het nummer van de regel waarin dit gebeurt.
- Regel 485-495 Τὰ t/m χεροῖν
- Op een bepaald punt in deze regels neemt Dionysus de leiding in het gesprek over van Pentheus.
- 2p 7 a Noteer het nummer van de regel waarin Dionysus de leiding in het gesprek overneemt.
- b Beschrijf in eigen woorden de manier waarop hij dit doet.

Regel 496 Αὐτός μ' ἀφαιροῦ

In verband met de opvoeringspraktijk waren geschreven regieaanwijzingen niet nodig voor de oorspronkelijke opvoering van een tragedie.

- 2p 8 a Noteer het kenmerk van de opvoeringspraktijk waardoor dit het geval was. Baseer je antwoord op de achtergronden bij de teksten die je voor dit examen gelezen hebt.
- b Noteer een regieaanwijzing die past bij de woorden Αὐτός μ' ἀφαιροῦ in regel 496.

Regel 497 Εἶρκταῖσί ἔνδον

- 1p 9 Citeer uit de regels 509-514 (Χώρει t/m κεκτῆσομαι) het Griekse tekstelement waarmee Pentheus Εἶρκταῖσί ἔνδον preciseert.

Regel 504 Αὐδῶ t/m σώφροσιν

Deze regel wordt door G. Koolschijn als volgt vertaald:

Ik zeg u rustig: bind mij niet, beheers u.

In de vertaling is de grammaticale structuur van het Grieks niet volledig overgenomen.

- 2p 10 a Leg dit uit met betrekking tot δεῖν. Ga in je antwoord in op zowel het Grieks als de vertaling.
- b Verdedig de stelling dat met de weergave 'beheers u' in de vertaling Dionysus' belediging aan het adres van Pentheus verloren is gegaan.

Regel 511 τάσδε

- 1p 11 Noteer de naam van het deel van het theater waar deze personen zich bevonden. Baseer je antwoord op de achtergronden bij de teksten die je voor dit examen gelezen hebt.

Afbeelding 1

Deze afbeelding is een illustratie bij de voorgeschiedenis van het verhaal van de *Bacchae*.

- 2p 12 a Noteer de naam van de staande persoon en de gemeenschappelijke benaming van de personen om hem heen. Baseer je antwoord op de achtergronden bij de teksten die je voor dit examen gelezen hebt.
- b Beschrijf het verband tussen deze afbeelding en de inhoud van regel 507 van tekst 1 (Πενθεύς t/m Ἐχίονος).